ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1952

Vyhlásené: 01.08.1952 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

34.

Vládne nariadenie

zo dňa 29. júla 1952

o organizácii cestnej, leteckej a vodnej dopravy a cestovného ruchu.

Vláda Československej republiky nariaďuje so súhlasom prezidenta republiky podľa § 1 ústavného zákona č. 47/1950 Sb., o úpravách v organizácii verejnej správy, a podľa § 42 ods. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvom päťročnom hospodárskom pláne rozvoja Československej republiky (zákon o päťročnom pláne):

Úvodné ustanovenie.

§ 1.
Účel nariadenia.

Mohutný rozvoj priemyslovej a pôdohospodárskej výroby vyžaduje, aby aj cestná doprava - súčasne s plánovitým budovaním a udržovaním cestnej siete -, ako i letecká a vodná doprava v súlade s týmto rozvojom stupňovala svoju výkonnosť i hospodárnosť v prevádzke. Základným predpokladom je vytvorenie účelnej organizácie podnikania v týchto dopravných odvetviach, v ktorej sa už plne uplatní priamy vplyv štátu na jeho vedenie. K tomuto cieľu smeruje toto nariadenie, ktoré zároveň sjednocuje starostlivosť o cestovný ruch.

Prvá časť.
Cestná doprava, opravy cestných motorových vozidiel, cestná správa, vodná doprava a cestovný ruch.

§ 2.
Cestná doprava.

(1) Z národného dopravného podniku „Československá štátna automobilová doprava, národný podnik“, zriadi minister dopravy v jednotlivých krajoch národné podniky pre cestnú automobilovú dopravu (ďalej len „národné podniky cestnej dopravy“) a určí ich názov a sídlo. Dňom ich zriadenia zaniká bez likvidácie „Československá štátna automobilová doprava, národný podnik“, jeho majetok (práva a záväzky) prechádza na národné podniky cestnej dopravy; podrobnosti určí minister dopravy po dohode s ministrom financií.

(2) Pre vedenie národných podnikov cestnej dopravy a pre plánovanie a kontrolu ich činnosti sa zriaďujú v Ministerstve dopravy a v Povereníctve dopravy hlavné správy Československej štátnej automobilovej dopravy.

§ 3.
Opravy cestných motorových vozidiel.

(1) Národné podniky pre vykonávanie veľkých opráv cestných motorových vozidiel (s výnimkou motocyklov) a pre výrobu náhradných súčiastok pre cestné motorové vozidlá nebežných typov vyjme minister všeobecného strojárenstva po dohode s ministrom dopravy z organizácie podľa zákona č. 103/1950 Sb., o národných podnikoch priemyslových, a prevedie ich do pôsobnosti tohto ministra. Minister dopravy vyjme z majetkovej podstaty týchto podnikov časti (dielne), slúžiace vykonávaniu malých opráv a prevedie ich po dohode s ministrom vnútra do pôsobnosti tohto ministra, aby o nich urobil opatrenie vo svojej právomoci.

(2) Minister dopravy zriadi z prevedených národných podnikov národné podniky na vykonávanie opráv cestných motorových vozidiel (s výnimkou motocyklov) a na výrobu náhradných súčiastok pre cestné motorové vozidlá nebežných typov (ďalej len „národné podniky opravárenské“) a to zásadne pre obvod každého kraja, a určí ich názov a sídlo. Dňom ich zriadenia zanikajú bez likvidácie národné podniky uvedené v odseku 1, ich majetok (práva a záväzky) prechádza na národné podniky opravárenské; podrobnosti určí minister dopravy po dohode s ministrom všeobecného strojárenstva a s ministrom financií.

(3) Pre vedenie národných podnikov opravárenských a pre plánovanie a kontrolu ich činnosti sa zriaďujú v Ministerstve dopravy a v Povereníctve dopravy hlavné správy Československých automobilových opravovní.

§ 4.
Cestná správa.

(1) Pre hospodársku činnosť v odbore ciest a pre ich správu zriadi minister dopravy v jednotlivých krajoch národné podniky (ďalej len „národné podniky cestné“) a určí ich názov a sídlo.

(2) Na národné podniky cestné prechádza dňom ich zriadenia pôsobnosť národných výborov, týkajúca sa hospodárskej činnosti v odbore ciest a ich správy, ako i majetok sverený do správy národných výborov pre výkon tejto pôsobnosti.

(3) Národné podniky cestné plnia svoje úlohy v najužšej súčinnosti s krajskými národnými výbormi, najmä v otázkach plánovania investícií a údržby. Krajské národné výbory sledujú všeobecne činnosť národných podnikov cestných, či a ako plnia svoje úlohy a uľahčujú plnenie týchto úloh. Minister dopravy môže poveriť krajské národné výbory jednotlivými úlohami.

(4) Pre vedenie národných podnikov cestných a pre plánovanie a kontrolu ich činnosti sa zriaďujú v Ministerstve dopravy a v Povereníctve dopravy hlavné správy štátnych ciest.

§ 5.
Vodná doprava.

(1) Vodnú dopravu prevádzajú doterajšie národné dopravné podniky „Československá plavba labsko-oderská, národný podnik“ a „Československá plavba dunajská, národný podnik“. Pre vedenie týchto národných podnikov, ako i pre plánovanie a kontrolu ich činnosti sa zriaďuje v Ministerstve dopravy Hlavná správa Československej plavby.

(2) Hlavnej správe Československej plavby prislúcha aj obstarávanie vecí verejných prístavov a prekladísk [§ 14 ods. 2 písm. b) až d)].

§ 6.
Cestovný ruch.

(1) Starostlivosť o cestovný ruch a jeho vedenie sa sústreďuje v Ministerstve dopravy.

(2) Pre riešenie spoločných otázok cestovného ruchu, ktoré spadajú do pôsobnosti iných ústredných úradov a záujmových zložiek, zriaďuje sa pri Ministerstve dopravy Ústredná komisia cestovného ruchu. Zloženie a pôsobnosť tejto komisie upraví štatút, ktorý vydá minister dopravy po schválení vládou.

(3) V krajoch a okresoch prislúcha starostlivosť o cestovný ruch národným výborom. Podrobnosti určí Ministerstvo dopravy po dohode s Ministerstvom vnútra.

(4) Priame služby cestovného ruchu poskytuje doterajší národný podnik Čedok. Minister dopravy vyhláškou v úradnom liste novo upraví jeho poslanie, rozsah úloh a predmet podnikania. Minister dopravy zriadi ďalší národný podnik cestovného ruchu so sídlom v Bratislave a určí jeho názov a predmet podnikania.

(5) Zaniká činnosť kancelárií Cestovnej informačnej služby (CIS), majetok (práva a záväzky) nimi spravovaný prechádza do správy národného podniku Čedok. Dňom zriadenia národného podniku cestovného ruchu so sídlom v Bratislave zanikne činnosť kancelárií Slovakotour; do správy tohto národného podniku potom prejde majetok (práva a záväzky) spravovaný kanceláriami Slovakotour i riaditeľstvom pre cestovný ruch v likvidácii.

(6) Pre vedenie národných podnikov cestovného ruchu a pre plánovanie a kontrolu ich činnosti sa zriaďujú v Ministerstve dopravy a v Povereníctve dopravy hlavné správy cestovného ruchu.

(7) Hlavné správy cestovného ruchu obstarávajú aj úlohy vedenia národných podnikov cestovného ruchu.

§ 7.
Právne postavenie národných podnikov.

(1) Národné podniky uvedené v §§ 2 až 6 (ďalej len „podniky“) sú samostatné právnické osoby.

(2) Vlastníkom majetku podnikov je štát; podniku je taký majetok sverený do správy. Vo veciach tohto majetku podnik vystupuje a koná vo vlastnom mene.

(3) Podniky môžu vykonávať a obstarávať, a to hoc i v osobitných pomocných závodoch, samostatne všetky práce a pomocné úkony, ktoré slúžia predmetu ich podnikania alebo vybudovaniu a udržovaniu ich zariadení, i keď by inak k nim bolo potrebné živnostenské oprávnenie.

(4) Pre podniky „Československej štátnej automobilovej dopravy“ môže byť v rozsahu nevyhnutne nutnom pre ich vybudovanie a riadnu prevádzku vykonané vyvlastnenie obdobne podľa predpisov o vyvlastnení pre účely dráhy.

(5) Minister dopravy môže zmeniť meno, sídlo alebo predmet podnikania podnikov. Po dohode s ministrom financií môže aj jednotlivé podniky slúčiť alebo zrušiť, poprípade z ich majetkových podstát zriadiť nové podniky. Ak zruší podnik, po dohode s ministrom financií určí zároveň, ako sa má naložiť s majetkom zrušeného podniku. Ak zriadi nové podniky, určí im meno, sídlo a predmet podnikania.

(6) Minister dopravy môže vyňať podnik z organizácie podľa tohto nariadenia a po dohode s kompetentným ministrom ho odovzdať na opatrenie podľa predpisov, ktoré tomuto ministrovi

prislúcha vykonávať. Pokiaľ podľa týchto predpisov nebudú odchylne upravené pomery takého podniku, platia o ňom primerane ustanovenia tohto nariadenia.

§ 8.
Zmeny v majetku podnikov.

(1) Minister dopravy môže vyčleniť majetok (práva a záväzky) sverený do správy niektorého podniku a začleniť ho do iného podniku. Minister dopravy môže začleniť do podniku iný národný majetok. Ak spadá taký majetok do pôsobnosti iného ministra, vykoná sa začlenenie po dohode s týmto ministrom.

(2) Minister dopravy môže z podniku vyňať majetok (práva a záväzky) a urobiť o ňom opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti alebo ho po dohode s kompetentným ministrom previesť do jeho právomoci, aby o ňom urobil opatrenie vo vlastnom odbore pôsobnosti.

(3) Opatrenia podľa odsekov 1 a 2 nie sú potrebné tam, kde sa podniky dohodly medzi sebou alebo s iným národným, poprípade komunálnym podnikom o prevode majetkových častí nimi spravovaných menšej hodnoty, ktoré sú určené na trvalé užívanie; výšku hodnoty rozhodnej pre prevody podľa tohto odseku určí minister dopravy po dohode s ministrom financií a ostatnými zúčastnenými ministrami. Taká dohoda má účinky vyčlenenia, poprípade začlenenia.

§ 9.
Hospodárenie podnikov.

O hospodárskom plánovaní, hospodárení, financovaní, platobnom styku a peňažnej kontrole podnikov platia osobitné predpisy.

§ 10.
Organizácia podnikov.

(1) Na čele podniku je riaditeľ, ktorý vedie jeho činnosť, zastupuje podnik a koná v jeho mene. Je priamo podriadený riaditeľovi hlavnej správy (§ 12 ods. 1) a jemu zodpovedá za splnenie svojich povinností.

(2) Riaditeľa podniku so sídlom v českých krajoch, ako i riaditeľa národného podniku „Československá plavba dunajská, národný podnik“ vymenúva a odvoláva minister dopravy, riaditeľov ostatných podnikov so sídlom na Slovensku vymenúva a odvoláva poverenník dopravy so súhlasom ministra dopravy.

(3) Na vymenúvanie a odvolávanie riaditeľov podnikov sa nevzťahujú predpisy o spolupôsobení závodného zastupiteľstva pri prijímaní a zaraďovaní zamestnancov na pracovné miesta, poprípade predpisy o súhlase závodného zastupiteľstva pri prepúšťaní zamestnancov; na vymenúvanie a odvolávanie riaditeľov podnikov tiež nie je potrebný súhlas inak potrebný pri dojednaní a rozviazaní pracovného pomeru.

(4) Organizáciu podnikov podrobne upraví minister dopravy v štatútoch. Organizácia podnikov musí zodpovedať zásadám socialistického hospodárstva, musí zabezpečovať dokonalú spoluprácu, umožňovať úspešné plnenie plánovaných úloh a musí sa v nej dôsledne uplatniť zásada vedenia jediným osobne zodpovedným vedúcim.

(5) V štatútoch minister dopravy bližšie vymedzí aj predmet podnikania jednotlivých podnikov, určí spôsob užívania ich mena v cudzích jazykoch a určí spôsob ich značenia a zastupovania.

§ 11.
Zamestnanci podnikov.

(1) Pracovné a mzdové pomery riaditeľov a ostatných zamestnancov podnikov sa spravujú pracovnými, disciplinárnymi a mzdovými poriadkami, ktoré vydá minister dopravy podľa zásad štátnej mzdovej politiky.

(2) Minister dopravy určí, kedy zamestnanci podnikov majú v službe nosiť rovnošatu alebo služobný odznak a určí po dohode s ministrami vnútra a národnej obrany zovňajšiu úpravu rovnošaty alebo služobného odznaku a podmienky ich užívania.

(3) Zamestnanci národných podnikov, z ktorých boly zriadené podniky podľa tohto nariadenia, ako i zamestnanci národných výborov a ich zariadení (§ 4 ods. 2 a § 6 ods. 5), pokiaľ trvalo obstarávali úlohy prechádzajúce na podniky podľa tohto nariadenia, sa stávajú zamestnancami týchto podnikov. Až do vydania pracovných a mzdových poriadkov podľa odseku 1 platia pre nich doterajšie predpisy.

§ 12.
Hlavné správy.

(1) Na čele hlavnej správy je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva vláda. Je podriadený ministrovi dopravy a jemu zodpovedá za svoju činnosť.

(2) Organizáciu hlavných správ upravia podrobne štatúty, ktoré vydá minister dopravy po schválení vládou.

(3) Pre hlavné správy platí obdobne ustanovenie § 11 ods. 2.

(4) Hlavné správy budú sa vo vzájomných vzťahoch usilovať o to, aby boly čo najhospodárnejšie využité všetky prevádzkové zariadenia podnikov a aby sa dosiahlo s najmenšími nákladmi čo najlepšie plnenie úloh dopravy.

Druhá časť.
Civilné letectvo.

§ 13.

(1) Pri Ministerstve dopravy sa zriaďuje „Hlavná správa civilného letectva Československej republiky - Československé aerolínie (ČSA)“ (ďalej len „Hlavná správa civilného letectva“).

(2) Hlavná správa civilného letectva vykonáva doterajšiu pôsobnosť Ministerstva dopravy vo veciach civilného letectva a bezprostredne vedie všetky svoje podriadené prevádzkové jednotky (letištia, letecké oddiely, dielne a i.). Hlavná správa civilného letectva je samostatná právnická osoba.

(3) Hlavná správa civilného letectva sa spravuje predpismi platnými pre orgány štátnej správy. Pre prevádzkové jednotky podriadené hlavnej správe civilného letectva platia obdobne predpisy upravujúce hospodárenie, financovanie, platobný styk a peňažnú kontrolu národných podnikov; minister financií môže po dohode s ministrom dopravy určiť odchýlky od týchto predpisov.

(4) Pre hlavnú správu civilného letectva platia obdobne ustanovenia § 7 ods. 3 a § 11 ods. 2.

(5) Organizáciu Hlavnej správy civilného letectva podrobne upraví štatút, ktorý vydá minister dopravy po schválení vládou.

(6) Na čele Hlavnej správy civilného letectva je riaditeľ, ktorý podlieha ministrovi dopravy a jemu zodpovedá za svoju činnosť. Riaditeľ Hlavnej správy civilného letectva je zároveň stálym zástupcom (námestníkom) ministra dopravy vo veciach civilného letectva. Vymenúva a odvoláva ho vláda.

(7) Národný dopravný podnik „Československé aerolínie, národný podnik“, sa zrušuje bez likvidácie; jeho majetok (práva a záväzky) prechádza do správy Hlavnej správy civilného letectva, poprípade jej prevádzkových jednotiek.

(8) Zamestnanci Hlavnej správy civilného letectva sú štátnymi zamestnancami. Pracovné a mzdové pomery zamestnancov prevádzkových jednotiek podriadených hlavnej správe civilného letectva sa však spravujú pracovnými a mzdovými poriadkami, ktoré vydá minister dopravy v súhlase so zásadami štátnej mzdovej politiky. Na všetkých zamestnancov civilného letectva sa vzťahuje disciplinárny poriadok, ktorý vydá minister dopravy.

Tretia časť.
Spoločné a záverečné ustanovenia.

§ 14.
Ministerstvo dopravy.

(1) Pôsobnosť, ktorú dosiaľ vykonáva Ministerstvo dopravy podľa osobitných predpisov v odbore cestnej, leteckej a vodnej dopravy, zostáva nedotknutá.

(2) Na Ministerstvo dopravy prechádza z pôsobnosti Ministerstva stavebného priemyslu:

a) plánovanie výstavby (s čiastočným jej vykonávaním), správa a udržovanie štátnych ciest,

b) plánovanie, výstavba, investičné opravy a údržba Československých prístavných pásem v cudzine,

c) plánovanie, výstavba, investičné opravy a údržba všetkých stavieb a zariadení v tuzemských prístavoch a prekladištiach s výnimkou hydrotechnických stavieb a prác, vyhradených Ministerstvu stavebného priemyslu,

d) správa a prevádzka prístavov a prekladísk.

(3) Právomoc Ministerstva dopravy rozhodovať o rozsahu znárodnenia podľa § 1 ods. 5 zákona č. 311/1948 Sb., o národných dopravných podnikoch v znení zákona č. 148/1950 Sb., ktorým sa mení a doplňuje zákon o národných dopravných podnikoch, sa prenáša na krajské národné výbory.

(4) Do služieb Ministerstva dopravy prechádzajú z Ministerstva stavebného priemyslu zamestnanci obstarávajúci úlohy pôsobnosti tohoto ministerstva, uvedené v odseku 2; určí ich minister stavebného priemyslu po dohode s ministrom dopravy.

§ 15.
Zmena zápisov vo verejných knihách.

(1) Zápisy v podnikovom registri vyplývajúce z ustanovení tohto nariadenia budú vykonané s odvolaním sa na toto nariadenie.

(2) Zápisy v ostatných verejných knihách budú vykonané s odvolaním sa na toto nariadenie na návrh Ministerstva dopravy alebo jednotlivých podnikov pri príležitosti najbližšieho zápisu.

§ 16.
Zrušovacie ustanovenia.

(1) Zrušujú sa ustanovenia predpisov, ktoré sú v rozpore s týmto nariadením.

(2) Najmä sa zrušujú:

1. zákon č. 311/1948 Sb. v znení vyhlášky č. 149/1950 Sb. s výnimkou ustanovení časti prvej a § 24,
2. vládne nariadenie č. 123 až 128/1949 Sb., ktorými sa vydávajú organizačné štatúty národných dopravných podnikov.

§ 17.
Prechodné ustanovenia.

Do času, než budú zriadené podniky podľa tohto nariadenia, ich úlohy plnia doterajšie podniky, orgány a zariadenia podľa doterajších predpisov.

§ 18.
Účinnosť nariadenia.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. augusta 1952; vykoná ho minister dopravy po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Pospíšil v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.